

Sipoon avoimen varhaiskasvatuksen linjauksia 1.8.2021 alkaen / Linjedragning inom öppen småbarnsfostran i Sibbo fr.o.m. 1.8.2021

Sipoon avoimen varhaiskasvatuksen linjauksia 1.8.2019 alkaen / Linjedragning inom öppen småbarnsfostran i Sibbo fr.o.m 1.8.2019

102/12.00.01/2019

SIVVLK § 22

Sivistysvaliokunta / Bildningsutskottet 11.3.2019

Valmistelija / Beredare: varhaiskasvatuspäällikkö/chef för småbarnstjänster
Mervi Keski-Oja, mervi.keski-oja(at)sipoo.fi

Sipoossa avointa varhaiskasvatusta on järjestetty yli kymmenen vuoden ajan. Aluksi siinä painottui perhekahvilatoiminta ja lapsiparkkitoiminta, myöhemmin alettiin järjestää enemmän myös kerhotoimintaa 3-5 vuotiaille kotihoidossa oleville lapsille. Kerhotoiminnan rooli vahvistui varhaiskasvatustilain tullessa voimaan 2016. Tällöin haluttiin varmistaa, että kaikilla sipoolaisilla lapsilla on mahdollisuus päästä varhaiskasvatuksen piiriin myös kotihoidossa ollessaan.

Nikkilään valmistuvaan uuteen Pikkusydämen päiväkotiin on suunniteltu omat tilat avoimelle varhaiskasvatukselle. Nyt on hyvä aika tarkistaa Sipoon avoimen varhaiskasvatuksen aikaisempia päätöksiä kerhotoiminnan sisällöstä, hinnoista ja henkilökunnan määrästä. Varhaiskasvatustilain ei määritä avoimen varhaiskasvatuksen reunaehtoja vaan kukin kunta saa järjestää sitä haluamallaan tavalla tarpeen mukaan. Avoin varhaiskasvatus luetaan kuitenkin kuuluvaksi varhaiskasvatukseen ja sitä sitoo varhaiskasvatustilain seuraavat pykälät: 4§, Lapsen edun ensisijaisuus, 10§ varhaiskasvatustilain ympäristö, 11§ ravinto ja ruokailu, 20§ osallisuus ja vaikuttaminen, 21§ ja 22§ Vasun perusteet, paikalliset Vasut sekä 24§ varhaiskasvatustilain arviointi.

Avoin varhaiskasvatus voi eri kunnassa tarkoittaa erilaisia toimintoja. Joissakin kunnissa järjestetään päiväkodeissa avointa, ohjattua, virikkeellistä ja tavoitteellista toimintaa, johon lasten huoltajat voivat osallistua yhdessä lasten kanssa. Toisissa kunnissa saattaa painottua perhekahvilatyypinen toiminta, jossa järjestetään vanhemmille verkostoitumismahdollisuuksia samalla kun lapset voivat leikkiä ikäistensä kanssa. Näissä molemmissa toimintamuodoissa lasten vanhemmat ovat vastuussa lastensa valvonnasta kerhotoiminnan aikana.

Yhä useammin kunnat ovat ryhtyneet järjestämään kerhotoimintaa avoimessa varhaiskasvatustilain. Se on lapsille kevyempi muoto olla mukana ryhmätoiminnassa kuin päiväkodissa järjestettävä varhaiskasvatus, ja useissa tapauksissa se riittää hyvin kattamaan lapsen varhaiskasvatustilain tarpeen. Kerhotoiminnalla kunnat pyrkivät myös vähentämään osa-aikaisten lasten määrää päiväkodeissa ja vapauttamaan päiväkotipaikat laajempaa varhaiskasvatustilain tarvitseville lapsille. Usein kerhotoiminta on myös kunnalle edullisempaa kuin varhaiskasvatus päiväkodissa. Sipoossa avoimen varhaiskasvatustilain pääpainopistealue on kerhotoiminnan järjestäminen ympäri vuoden noudattaen koulujen toiminta-aikoja.

Sipoossa tulee linjata kerhotoimintojen osalta seuraavia asioita: haku avoimen varhaiskasvatustilain kerhoon, kerhojen kielisyys, kerhopäivien

määrä viikossa, kerhoista perittävän asiakasmaksun suuruus, kerhojen ikäraajat sekä henkilöstön ja lasten välinen suhdeluku kerhoissa.

Haku avoimen varhaiskasvatuksen kerhoon

Tällä hetkellä Sipoon avoimeen varhaiskasvatukseen on ollut vapaa haku aina paikkaa tarvittaessa. Kerhopaikka on säilynyt siihen asti, kunnes paikasta on tehty lopettamispäätös. Käytännössä olisi selkeämpää ja monissa kunnissa toteutettua, että avoimeen varhaiskasvatukseen haetaan toimintavuodeksi kerrallaan ja haku tapahtuu pääsääntöisesti kevään varhaiskasvatuspaikkojen hakuaikaan.

Ehdotus 1.8.2019 alkaen:

Kerhopaikkaa haetaan toimintavuodeksi kerrallaan. Hakuaika on vuosittain huhtikuussa 1.4.-30.4. samaan aikaan varhaiskasvatuspaikkojen kanssa. Tämän lisäksi vapaita paikkoja voidaan hakea aina tarpeen mukaan pitkin vuotta. Näistä kerhopaikoista päätetään kuukausittain samaan aikaan muiden varhaiskasvatuspaikkojen päätösten kanssa. Peruste valinnalle syntyy hakuajan perusteella eli aiemmin hakenut saa vapaana olevan paikan.

Tulevaisuudessa pyritään siihen, että kerhopaikkaa haetaan sähköisesti e-portaalin kautta. Päätös valinnasta tehdään tällöin sähköisessä järjestelmässä ja päätökset lähetetään perheille sähköisesti.

Kielisyys

Varhaiskasvatuslaki ei sido avoimen kerhotoiminnan kielisyyttä vaan kunta saa järjestää sen haluamallaan tavalla. Asukkaiden näkökulmasta on perusteltua, että kaksikielisessä kunnassa palvelua tarjotaan molemmilla kielillä. Sipoossa ruotsinkielisten kunnallisten kerholasten määrä on vähentynyt ja ryhmät eivät ole täyttyneet, kun taas samaan aikaan suomenkielisissä kerhoissa on ollut runsaasti hakijoita. Mahdollisena syynä ruotsinkielisten kunnallisten kerholasten vähenemiseen on yksityisten palveluntuottajien tarjoamien kerhojen riittävyys perheille esim. Södra Paipis lekis, Immersby lekis.

Sipoossa on aiemmin tarjottu kerhotoimintaa sekä kaksikielisenä kerhona että muutaman vuoden ajan erikseen suomenkielisille ja ruotsinkielisille lapsille. Mikäli resursseja pystyttäisiin kohdentamaan järkevästi kahden eri kielisen kerhotoiminnan järjestämiseen sekä Etelä- että Pohjois-Sipoossa, olisi kerholasten kielenkehityksen ja kulttuuri-identiteetin vahvistumisen näkökulmasta hyvä järjestää kummallekin kieliryhmälle omat kerhot. Resursseja tarvittaisiin kuitenkin lähes kaksinkertainen määrä nykyiseen nähden, jos molemmille kieliryhmille tarjottaisiin yhtä monena päivänä viikossa omat kerhot kummassakin päässä Sipoota.

Yhteinen kerho kahdella kielellä voidaan myös nähdä lapsille rikastuttavana tekijänä. Se voi herättää lapsilla jo hyvin varhaisessa vaiheessa kiinnostuksen vieraan kielen ymmärtämiselle ja oppimiselle. Kaksikielinen kerhotoiminta voi mahdollistaa myös toisen kieliryhmän kulttuuriin ja tapoihin tutustumisen sekä kielellisen kehityksen valmiuksien kehittymisen kerhotoiminnan yhteydessä. Kuitenkin kerhot järjestetään siten, että lapsilla on kerhoaikana myös oman kieliryhmänsä aikuinen, joka puhuu hänen äidinkieltään (ruotsi tai suomi).

Ehdotus 1.8.2019 alkaen:

Avoimen varhaiskasvatuksen kerhot toimivat pääsääntöisesti kaksikielisinä. Tällöin voidaan tilat ja henkilökunta hyödyntää optimaalisesti, ja kerhopaikkaa hakeville lapsille voidaan myöntää paikka riippumatta heidän äidinkielestään. Kaikissa kerhoissa on henkilökuntaa

kummastakin kieliryhmästä, jotta lapsilla on mahdollisuus käyttää omaa äidinkieltään hoito- ja kasvatushenkilöstön kanssa.

Kerhopäivien määrä viikossa

Sipoossa järjestetään tällä hetkellä kerhotoimintaa 3-5 vuotiaille lapsille neljänä aamupäivänä ja kolmena iltapäivänä viikossa Söderkullassa ja Nikkilässä. Lisäksi maanantaisin on aloitettu asiakkaiden toiveesta Mini-Sibbe -kerho 2-3 vuotiaille lapsille. Perheet ovat voineet itse valita tarjolla olevista kerhoista 1-4 kerhopäivää viikossa omien tarpeidensa ja toiveidensa mukaisesti.

Joissakin kunnissa on tällä hetkellä käytössä avoimen kerhotoiminnan paikkojen osalta ryhmittely siten, että perheet voivat valita muutamasta vaihtoehdosta itselleen parhaiten sopivan määrän kerhoaikoja viikossa. Tällöin kerhopaikan voi valita esim. joko kahdeksi kerhopäiväksi viikossa (ma-ti tai ke-to) tai neljäksi kerhopäiväksi viikossa (ma-to). Valinnat kohdistuvat joko aamupäiviin tai iltapäiviin, ei molempiin. Tämä selkeyttää vapaiden paikkojen hallinnointia ja auttaa jakamaan kerhopaikkoja tasapuolisemmin hakijoille ympäri vuoden. Lisäksi lapsille syntyy tuttu vertaisryhmä, kun samat lapset tulevat samoihin kerhoihin.

Ehdotus 1.8.2019 alkaen:

Kerhoaikoja ryhmitellään kunkin toimintakauden alussa sopiviksi viikonpäiviksi siten, että lapsille haetaan kerhopaikkaa tiettyihin, viikonpäiviin sidottuihin kerhoaikoihin esim. joko kahdeksi tai neljäksi päiväksi. Samoin valitaan osallistuminen joko iltapäiväkerhoon tai aamupäiväkerhoon, mutta ei molempiin. Kaksivuotiaille on mahdollista valita myös vain yksi päivä viikossa, jos he osallistuvat pelkästään Mini-Sibbe kerhoon. Tulevan toimintakauden kerhojen vaihtoehdot ovat hakijoiden tiedossa huhtikuussa, hakuajan alkaessa.

Kerhon asiakasmaksu

Kunta voi itse määrittellä avoimen varhaiskasvatuksen kerhojensa asiakasmaksut parhaaksi katsomallaan tavalla. Eri kunnilla on hyvin erilaisia käytäntöjä. Joillakin kunnilla avoimen varhaiskasvatuksen kerhot ovat täysin ilmaisia esim. Porvoo ja toisissa taas on kuukausittain perittävä kuukausimaksu esim. Kerava.

Sipoossa käytäntönä on ollut kaksi maksua lukuvuodessa; syyslukukausi ja kevätlukukausi erikseen. Hinnat ovat olleet 50e, jos lapselle valitaan 3-4 kerhokertaa viikossa ja 30e, jos lapselle valitaan 1-2 kerhokertaa viikossa. Tämä on koettu Sipoossa toimivaksi ratkaisuksi, ja samaa asiakasmaksurakennetta halutaan edelleen jatkaa. Kerhohintojen nostamiseen ei koeta painetta muulta osin kuin 3-4 krt/vko kerhokäyntiä voitaisiin nostaa siten, että siitä muodostuisi kaksinkertainen maksu 1-2 krt/vko maksuun nähden.

Ehdotus 1.8.2019 alkaen:

Asiakasmaksu peritään kahdesti lukuvuodessa; syyskaudelta ja kevätkaudelta. Hinnoittelun perusteena on kerhokertojen määrä viikossa. 1-2 kertaa viikossa, asiakasmaksu on 30e lukukaudessa
3-4 kertaa viikossa, asiakasmaksu on 60 e lukukaudessa.
Järjestettävien kerhojen määrä ja sisältö voivat vaihdella vuosittain.

Kerhojen ikäraajat

Sipoossa avoimen varhaiskasvatuksen kerhot on tähän asti suunnattu pääosin 3-5 -vuotiaille. Perusteluna ikärajalle on ollut, että lasten ikätasoinen kehitys mahdollistaa silloin yhdessä leikkimisen toisten lasten

kanssa, lapsille on kehittynyt taito olla erossa vanhemmistaan ja yhteisten ohjeiden ja sääntöjen noudattamiselle on edellytykset. Perheiltä on kuitenkin tullut paljon pyyntöjä 2-vuotiaiden kerhoille. Kotona oleva vanhempi on toivonut tämän ikäiselle lapselle virikkeellistä toimintaa arjen toimintojen lisäksi.

Kuluneen toimintavuoden aikana on ollut 2-3-vuotiaille yksi kerho, jonka kesto on ollut kaksi tuntia. Tämä kerho on ollut erittäin suosittu. Tässä kerhossa on ollut mahdollista harjoitella kerhossa olemista ja toimia yhdessä muiden pienten lasten kanssa. Huoltajilta on kuitenkin tullut toiveena, että kerho voisi olla kolmen tunnin mittainen samoin kuin vanhempien lasten kerhot. Lisäksi perheiltä on tullut toiveita, että saman perheen 2-5 vuotiaat lapset voisivat käydä kerhossa samana päivänä. Toiveet on koettu perustelluiksi ja niihin pyritään vastamaan.

Ehdotus 1.8.2019 alkaen:

Kerhot toimivat pääsääntöisesti 2-5 -vuotiaille lapsille. Lisäksi järjestetään mahdollisesti erikseen kerhotoimintaa 2-3 -vuotiaille. Kerhotoiminnan aloittaminen edellyttää vähintään 2 vuoden ikää, jolloin kerhon voi aloittaa seuraavan kuukauden alusta, kun lapsi on täyttänyt kaksi vuotta. Lapsen edun ensisijaisuus määrittää aina lapsen osallistuminen kerhoon. Mikäli lapsi aloituksen jälkeen ikävöi ja on itkuinen kerhoaikana, on lapsen edun mukaista siirtää kerhon aloittamisajankohtaa myöhäisemmäksi. Kun ero vanhemmasta ja ryhmän jäsenenä toimiminen sujuu paremmin, kerho voidaan aloittaa uudestaan.

Lasten ja aikuisten välinen suhdeluku kerhoissa

Avoimen varhaiskasvatuksen kerhoihin ei ole varhaiskasvatuslaissa määritetty henkilöstön ja lasten välistä suhdelukua. Sipoon kerhoissa mitoitus on muodostettu käytännön tarpeiden näkökulmasta ja kulloistenkin järjestettävien toimintojen arvoidun henkilöstötarpeen perusteella. Henkilöstön määrä on voinut vaihdella hieman eri vuosina. Lähtökohtaisesti Sipoossa on noudatettu samaa henkilömitoitusta kuin päiväkodeissa kokopäivälapsiin; 1/7. Hoito- ja kasvatushenkilöstö on muodostunut lastentarhanopettajista ja lastenhoitajista.

Kerhoissa voitaisiin käyttää myös varhaiskasvatuslain osapäiväisen lapsen ja hoitajan välistä suhdelukua 1/13, mutta tällöin työntekijä olisi yksin koko lapsiryhmän kanssa koko kerhoajan. Se koetaan turvattomana esim. metsäretkillä, wc-tilanteissa, tai ylipäänsä tilanteissa, joissa aikuisen huomio on muutamassa lapsessa koko ryhmän sijaan. Kahden työntekijän muodostamassa ryhmässä taas tällä suhdeluvulla lapsimäärä olisi huomattavan suuri; 26 lasta/kerho. Tällöin kerhotoiminnan idea pienestä määrästä lapsia harjoittelemassa yhdessä toimimista kotihoidon rinnalla ei toteutuisi. Käytännössä kerholapset tarvitsevat paljon apua ja tukea ryhmän jäseneksi kasvamisessa. Lisäksi ikäerojen vuoksi kerhon toimintaa on hyvä eriyttää ja lapsia jakaa mahdollisesti pienryhmiin heidän taitojensa ja kiinnostuksen kohteidensa mukaisesti, jolloin henkilökuntaa tarvitaan enemmän.

Ehdotus 1.8.2019 alkaen:

Sipoon avoimen varhaiskasvatuksen kerhoissa käytetään lähtökohtaisesti samaa mitoitus kuin kokopäivälasten päiväkotiryhmissä. Henkilökunta koostuu varhaiskasvatuksen opettajista ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajista. Ryhmiä muodostetaan kunakin vuonna hakijoiden määrästä ja iästä riippuen ja tarvittava henkilöstömäärä arvioidaan viime kädessä käytännön tarpeiden näkökulmasta. Taasjärven kylätuvassa järjestettävälle kerhotoiminnalle ympäristöterveydenhuolto on määrittänyt

ylärajan sallitulle lapsimäärälle, joka tulee myös huomioida kerhoryhmiä suunniteltaessa.

Muu toiminta

Sipoon avoin varhaiskasvatus voi järjestää kerhotoiminnan lisäksi myös muuta toimintaa kotihoidossa oleville lapsille. Tällaista toimintaa voi olla esimerkiksi parkkitoiminta 0-5 -vuotiaille lapsille, tapaamisaikoja avoimen varhaiskasvatuksen tiloissa lapsille ja heidän vanhemmilleen sekä erilaisia teemakerhoja lapsille. Toiminnan sisällön tulee kuitenkin aina ensisijaisesti palvella lapsen etua. Parkkitoiminnasta voidaan pyytää nykyistä asiakasmaksua 2e/krt.

Sivistysjohtajan ehdotus

Sivistysvaliokunta päättää, että 1.8.2019 alkaen Sipoon avoimessa varhaiskasvatuksessa:

1. Kerhopaikkaa haetaan toimintavuodeksi kerrallaan. Peruste valinnalle syntyy hakuajan perusteella eli aiemmin hakenut saa vapaana olevan paikan.

2. Avoimen varhaiskasvatuksen kerhot toimivat pääsääntöisesti kaksikielisinä. Kaikissa kerhoissa on henkilökuntaa kummastakin kieliryhmästä, jotta lapsilla on mahdollisuus käyttää omaa äidinkieleltään hoito- ja kasvatushenkilöstön kanssa.

3. Kerhoajoja ryhmitellään kunkin toimintakauden alussa sopiviksi viikonpäiviksi siten, että lapsille haetaan kerhopaikkaa tiettyihin, viikonpäiviin sidottuihin kerhoajoihin.

4. Asiaksmaksu peritään kahdesti lukuvuodessa, erikseen syyskaudelta ja kevätkaudelta.

Jos kerho on 1-2 kertaa viikossa, asiaksmaksu on 30e lukukaudessa ja jos kerhoa on 3-4 kertaa viikossa, asiaksmaksu on 60 e lukukaudessa.

5. Kerhotoimintaa järjestetään pääsääntöisesti 2-5 -vuotiaille lapsille. Lisäksi järjestetään mahdollisesti erikseen kerhotoimintaa 2-3 -vuotiaille. Kerhotoiminnan aloittaminen edellyttää vähintään 2 vuoden ikää, jolloin kerhon voi aloittaa seuraavan kuukauden alusta, kun lapsi on täyttänyt kaksi vuotta.

6. Sipoon avoimen varhaiskasvatuksen kerhoissa käytetään lähtökohtaisesti samaa mitoitusta kuin kokopäivälasten päiväkotiryhmissä. Henkilökunta koostuu varhaiskasvatuksen opettajista ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajista.

7. Sipoon avoin varhaiskasvatus voi järjestää kerhotoiminnan lisäksi myös muuta toimintaa kotihoidossa oleville lapsille ja heidän huoltajilleen. Toiminnan sisällön tulee kuitenkin aina ensisijaisesti palvella lapsen etua.

Bildningsdirektörens förslag

Bildningsutskottet beslutar om följande inom den öppna småbarnspedagogiken i Sibbo från och med 1.8.2019:

1. Plats i klubbverksamheten ansöks för ett år i taget. Valet motiveras på grund av köprincip, dvs. en ledig plats tilldelas den som lämnat in sin ansökan först.

2. Klubbarna inom den öppna småbarnspedagogiken är i huvudsak tvåspråkiga. Varje klubb har både finsk- och svenskspråkig personal för att

garantera att barnen har möjlighet att använda sitt modersmål när de kommunicerar med vård- och fostringspersonalen.

3. Klubbtiderna bestäms i början av respektive verksamhetsperiod och grupperas på lämpliga veckodagar, så att ansökningarna för barnens klubbtider inriktas på vissa veckodagar och tidpunkter.

4. Kundavgiften faktureras två gånger per läsår, skilt för hösttermin respektive vårtermin.

Om klubben träffas 1–2 gånger i veckan är kundavgiften 30 euro per termin. Om klubben träffas 3–4 gånger är kundavgiften 60 euro per termin.

5. Klubbverksamheten riktas i huvudsak till barn mellan 2 och 5 år. Därtill är det möjligt att verksamhet ordnas skilt för 2–3-åringar. Barnet ska ha fyllt 2 år för att kunna börja i klubbverksamheten. Detta betyder att barnet kan börja i klubben månaden efter den månad i vilken barnet firar sin tvåårsdag.

6. Klubbarna inom den öppna småbarnspedagogiken i Sibbo kommun följer i princip samma dimensionering som används för att bestämma gruppstorlekarna inom heltidsdagvård i daghemmen. I personalen ingår lärare inom småbarnspedagogik och barnskötare inom småbarnspedagogik.

7. Den öppna småbarnspedagogiken i Sibbo kan utöver klubbverksamhet även ordna annan verksamhet som riktas till barn i hemvård och deras vårdnadshavare. Verksamhetens innehåll ska dock alltid i första hand utgå från barnens behov.

Päätös

Sivistysvaliokunta päätti palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

Beslut

Bildningsutskottet beslöt att ärendet återremitteras för ny beredning.

SIVVLK § 30

Sivistysvaliokunta / Bildningsutskottet 27.3.2019

Valmistelija / Beredare: varhaiskasvatuspäällikkö/chef för småbarnstjänster
Mervi Keski-Oja, mervi.keski-oja(at)sipoo.fi

Sipoossa avointa varhaiskasvatusta on järjestetty yli kymmenen vuoden ajan. Aluksi siinä painottui perhekahvilatoiminta ja lapsiparkkitoiminta, myöhemmin alettiin järjestää enemmän myös kerhotoimintaa 3-5 vuotiaille kotihoidossa oleville lapsille. Kerhotoiminnan rooli vahvistui varhaiskasvatustuksen tullessa voimaan 2016. Tällöin haluttiin varmistaa, että kaikilla sipoolaisilla lapsilla on mahdollisuus päästä varhaiskasvatuksen piiriin myös kotihoidossa ollessaan.

Nikkilään valmistuvaan uuteen Pikkusydämen päiväkotiin on suunniteltu omat tilat avoimelle varhaiskasvatukselle. Nyt on hyvä aika tarkistaa Sipoon avoimen varhaiskasvatuksen aikaisempia päätöksiä kerhotoiminnan sisällöstä, hinnoista ja henkilökunnan määrästä. Varhaiskasvatustalaki ei määritä avoimen varhaiskasvatuksen reunaehtoja vaan kukin kunta saa järjestää sitä haluamallaan tavalla tarpeen mukaan. Avoin varhaiskasvatus luetaan kuitenkin kuuluvaksi varhaiskasvatukseen ja sitä sitoo varhaiskasvatustalain seuraavat pykälät: 4§, Lapsen edun ensisijaisuus, 10§ varhaiskasvatustalain ympäristö, 11§ ravinto ja ruokailu, 20§

osallisuus ja vaikuttaminen, 21§ ja 22§ Vasun perusteet, paikalliset Vasut sekä 24§ varhaiskasvatuksen arviointi.

Avoin varhaiskasvatus voi eri kunnassa tarkoittaa erilaisia toimintoja. Joissakin kunnissa järjestetään päiväkodeissa avointa, ohjattua, virikkeellistä ja tavoitteellista toimintaa, johon lasten huoltajat voivat osallistua yhdessä lasten kanssa. Toisissa kunnissa saattaa painottua perhekahvilatyypinen toiminta, jossa järjestetään vanhemmille verkostoitumismahdollisuuksia samalla kun lapset voivat leikkiä ikäistensä kanssa. Näissä molemmissa toimintamuodoissa lasten vanhemmat ovat vastuussa lastensa valvonnasta kerhotoiminnan aikana.

Yhä useammin kunnat ovat ryhtyneet järjestämään kerhotoimintaa avoimessa varhaiskasvatuksessa. Se on lapsille kevyempi muoto olla mukana ryhmätoiminnassa kuin päiväkodissa järjestettävä varhaiskasvatus, ja useissa tapauksissa se riittää hyvin kattamaan lapsen varhaiskasvatuksen tarpeen. Kerhotoiminnalla kunnat pyrkivät myös vähentämään osa-aikaisten lasten määrää päiväkodeissa ja vapauttamaan päiväkotipaikat laajempaa varhaiskasvatusta tarvitseville lapsille. Usein kerhotoiminta on myös kunnalle edullisempaa kuin varhaiskasvatus päiväkodissa. Sipoossa avoimen varhaiskasvatuksen pääpainopistealue on kerhotoiminnan järjestäminen ympäri vuoden noudattaen koulujen toiminta-aikoja.

Sipoossa tulee linjata kerhotoimintojen osalta seuraavia asioita: haku avoimen varhaiskasvatuksen kerhoon, kerhojen kielisyys, kerhopäivien määrä viikossa, kerhoista perittävän asiakasmaksun suuruus, kerhojen ikäraajat sekä henkilöstön ja lasten välinen suhdeluku kerhoissa.

Haku avoimen varhaiskasvatuksen kerhoon

Tällä hetkellä Sipoon avoimeen varhaiskasvatukseen on ollut vapaa haku aina paikkaa tarvittaessa. Kerhopaikka on säilynyt siihen asti, kunnes paikasta on tehty lopettamispäätös. Käytännössä olisi selkeämpää ja monissa kunnissa toteutettua, että avoimeen varhaiskasvatukseen haetaan toimintavuodeksi kerrallaan ja haku tapahtuu pääsääntöisesti kevään varhaiskasvatuspaikkojen hakuajaksi.

Ehdotus 1.8.2019 alkaen:

Kerhopaikkaa haetaan toimintavuodeksi kerrallaan. Hakuajaksi on vuosittain huhtikuussa 1.4.-30.4. samaan aikaan varhaiskasvatuspaikkojen kanssa. Tämän lisäksi vapaita paikkoja voidaan hakea aina tarpeen mukaan pitkin vuotta. Näistä kerhopaikoista päätetään kuukausittain samaan aikaan muiden varhaiskasvatuspaikkojen päätösten kanssa. Peruste valinnalle hakuajan ulkopuolella syntyy hakupäivämäärän perusteella eli aiemmin hakenut saa vapaana olevan paikan.

Tulevaisuudessa pyritään siihen, että kerhopaikkaa haetaan sähköisesti e-portaalin kautta. Päätös valinnasta tehdään tällöin sähköisessä järjestelmässä ja päätökset lähetetään perheille sähköisesti.

Kielisyys

Varhaiskasvatuslaki ei sido avoimen kerhotoiminnan kielisyyttä vaan kunta saa järjestää sen haluamallaan tavalla. Asukkaiden näkökulmasta on perusteltua, että kaksikielisessä kunnassa palvelua tarjotaan molemmilla kielillä. Sipoossa ruotsinkielisten kunnallisten kerholasten määrä on vähentynyt ja ryhmät eivät ole täyttyneet, kun taas samaan aikaan suomenkielisissä kerhoissa on ollut runsaasti hakijoita. Mahdollisena syynä ruotsinkielisten kunnallisten kerholasten vähenemiseen on yksityisten

palveluntuottajien tarjoamien kerhojen riittävyys perheille esim. Södra Paipis lekis, Immersby lekis.

Sipoossa on aiemmin tarjottu kerhotoimintaa sekä kaksikielisenä kerhona että muutaman vuoden ajan erikseen suomenkielisille ja ruotsinkielisille lapsille. Mikäli resursseja pystyttäisiin kohdentamaan järkevästi kahden eri kielisen kerhotoiminnan järjestämiseen sekä Etelä- että Pohjois-Sipoossa, olisi kerholasten kielenkehityksen ja kulttuuri-identiteetin vahvistumisen näkökulmasta hyvä järjestää kummallekin kieliryhmälle omat kerhot. Resursseja tarvittaisiin kuitenkin lähes kaksinkertainen määrä nykyiseen nähden, jos molemmille kieliryhmille tarjottaisiin yhtä monena päivänä viikossa omat kerhot kummassakin päässä Sipoota.

Yhteinen kerho kahdella kielellä voidaan myös nähdä lapsille rikastuttavana tekijänä. Se voi herättää lapsilla jo hyvin varhaisessa vaiheessa kiinnostuksen vieraan kielen ymmärtämiselle ja oppimiselle. Kaksikielinen kerhotoiminta voi mahdollistaa myös toisen kieliryhmän kulttuuriin ja tapoihin tutustumisen sekä kielellisen kehityksen valmiuksien kehittymisen kerhotoiminnan yhteydessä. Kuitenkin kerhot järjestetään siten, että lapsilla on kerhoaikana myös oman kieliryhmänsä aikuinen, joka puhuu hänen äidinkieltään (ruotsi tai suomi).

Ehdotus 1.8.2019 alkaen:

Avoimen varhaiskasvatuksen kerhot toimivat pääsääntöisesti kaksikielisinä. Tällöin voidaan tilat ja henkilökunta hyödyntää optimaalisesti, ja kerhopaikkaa hakeville lapsille voidaan myöntää paikka riippumatta heidän äidinkielestään. Kaikissa kerhoissa on henkilökuntaa kummastakin kieliryhmästä, jotta lapsilla on mahdollisuus käyttää omaa äidinkieleltään hoito- ja kasvatushenkilöstön kanssa.

Kerhopäivien määrä viikossa

Sipoossa järjestetään tällä hetkellä kerhotoimintaa 3-5 vuotiaille lapsille neljänä aamupäivänä ja kolmena iltapäivänä viikossa Söderkullassa ja Nikkilässä. Lisäksi maanantaisin on aloitettu asiakkaiden toiveesta Mini-Sibbe -kerho 2-3 vuotiaille lapsille. Perheet ovat voineet itse valita tarjolla olevista kerhoista 1-4 kerhopäivää viikossa omien tarpeidensa ja toiveidensa mukaisesti.

Joissakin kunnissa on tällä hetkellä käytössä avoimen kerhotoiminnan paikkojen osalta ryhmittely siten, että perheet voivat valita muutamasta vaihtoehdosta itselleen parhaiten sopivan määrän kerhoajoja viikossa. Tällöin kerhopaikan voi valita esim. joko kahdeksi kerhopäiväksi viikossa (ma-ti tai ke-to) tai neljäksi kerhopäiväksi viikossa (ma-to). Valinnat kohdistuvat joko aamupäiviin tai iltapäiviin, ei molempiin. Tämä selkeyttää vapaiden paikkojen hallinnointia ja auttaa jakamaan kerhopaikkoja tasapuolisemmin hakijoille ympäri vuoden. Lisäksi lapsille syntyy tuttu vertaisryhmä, kun samat lapset tulevat samoihin kerhoihin.

Ehdotus 1.8.2019 alkaen:

Kerhoajoja ryhmitellään kunkin toimintakauden alussa sopiviksi viikonpäiviksi siten, että lapsille haetaan kerhopaikkaa tiettyihin, viikonpäiviin sidottuihin kerhoajoihin esim. joko kahdeksi tai neljäksi päiväksi. Samoin valitaan osallistuminen joko iltapäiväkerhoon tai aamupäiväkerhoon, mutta ei molempiin saman päivän aikana. Kaksivuotiaille on mahdollista valita myös vain yksi päivä viikossa, jos he osallistuvat pelkästään Mini-Sibbe kerhoon. Tulevan toimintakauden kerhojen vaihtoehdot ovat hakijoiden tiedossa huhtikuussa, hakuajan alkaessa.

Kerhon asiakasmaksu

Kunta voi itse määrittellä avoimen varhaiskasvatuksen kerhojensa asiakasmaksut parhaaksi katsomallaan tavalla. Eri kunnilla on hyvin erilaisia käytäntöjä. Joillakin kunnilla avoimen varhaiskasvatuksen kerhot ovat täysin ilmaisia esim. Porvoo ja toisissa taas on kuukausittain perittävä kuukausimaksu esim. Kerava.

Sipoossa käytäntönä on ollut kaksi maksua lukuvuodessa; syyslukukausi ja kevätlukukausi erikseen. Hinnat ovat olleet 50e, jos lapselle valitaan 3-4 kerhokertaa viikossa ja 30e, jos lapselle valitaan 1-2 kerhokertaa viikossa. Tämä on koettu Sipoossa toimivaksi ratkaisuksi, ja samaa asiakasmaksurakennetta halutaan edelleen jatkaa. Kerhohintojen nostamiseen ei koeta painetta muulta osin kuin 3-4 krt/vko kerhokäyntiä voitaisiin nostaa siten, että siitä muodostuisi kaksinkertainen maksu 1-2 krt/vko maksuun nähden.

Ehdotus 1.8.2019 alkaen:

Asiakasmaksu peritään kahdesti lukuvuodessa; syyskaudelta ja kevätkaudelta. Hinnoittelun perusteena on kerhokertojen määrä viikossa. 1-2 kertaa viikossa, asiakasmaksu on 30e lukukaudessa
3-4 kertaa viikossa, asiakasmaksu on 60 e lukukaudessa.
Järjestettävien kerhojen määrä ja sisältö voivat vaihdella vuosittain.

Kerhojen ikäraajat

Sipoossa avoimen varhaiskasvatuksen kerhot on tähän asti suunnattu pääosin 3-5 -vuotiaille. Perusteluna ikärajalta on ollut, että lasten ikätasoinen kehitys mahdollistaa silloin yhdessä leikkimisen toisten lasten kanssa, lapsille on kehittynyt taito olla erossa vanhemmistaan ja yhteisten ohjeiden ja sääntöjen noudattamiselle on edellytykset. Perheiltä on kuitenkin tullut paljon pyyntöjä 2-vuotiaiden kerhoille. Kotona oleva vanhempi on toivonut tämän ikäiselle lapselle virikkeellistä toimintaa arjen toimintojen lisäksi.

Kuluneen toimintavuoden aikana on ollut 2-3-vuotiaille yksi kerho, jonka kesto on ollut kaksi tuntia. Tämä kerho on ollut erittäin suosittu. Tässä kerhossa on ollut mahdollista harjoitella kerhossa olemista ja toimia yhdessä muiden pienten lasten kanssa. Huoltajilta on kuitenkin tullut toiveena, että kerho voisi olla kolmen tunnin mittainen samoin kuin vanhempien lasten kerhot. Lisäksi perheiltä on tullut toiveita, että saman perheen 2-5 vuotiaat lapset voisivat käydä kerhossa samana päivänä. Toiveet on koettu perustelluiksi ja niihin pyritään vastamaan.

Ehdotus 1.8.2019 alkaen:

Kerhot toimivat pääsääntöisesti 2-5 -vuotiaille lapsille. Lisäksi järjestetään mahdollisesti erikseen kerhotoimintaa 2-3 -vuotiaille. Kerhotoiminnan aloittaminen edellyttää vähintään 2 vuoden ikää, jolloin kerhon voi aloittaa seuraavan kuukauden alusta, kun lapsi on täyttänyt kaksi vuotta. Lapsen edun ensisijaisuus määrittää aina lapsen osallistuminen kerhoon. Mikäli lapsi aloituksen jälkeen ikävöi ja on itkuinen kerhoaikana, on lapsen edun mukaista siirtää kerhon aloittamisajankohtaa myöhäisemmäksi. Kun ero vanhemmasta ja ryhmän jäsenenä toimiminen sujuu paremmin, kerho voidaan aloittaa uudestaan.

Lasten ja aikuisten välinen suhdeluku kerhoissa

Avoimen varhaiskasvatuksen kerhoihin ei ole varhaiskasvatuslaissa määritetty henkilöstön ja lasten välistä suhdelukua. Sipoon kerhoissa mitoitus on muodostettu käytännön tarpeiden näkökulmasta ja kulloistenkin

järjestettävien toimintojen arvoidun henkilöstötarpeen perusteella. Henkilöstön määrä on voinut vaihdella hieman eri vuosina. Lähtökohtaisesti Sipoossa on noudatettu samaa henkilömitoitusta kuin päiväkodeissa kokopäivälapsiin; 1/7. Hoito- ja kasvatushenkilöstö on muodostunut lastentarhanopettajista ja lastenhoitajista.

Kerhoissa voitaisiin käyttää myös varhaiskasvatustilain osapäiväisen lapsen ja hoitajan välistä suhdelukua 1/13, mutta tällöin työntekijä olisi yksin koko lapsiryhmän kanssa koko kerhoajan. Se koetaan turvattomana esim. metsäretkillä, wc-tilanteissa, tai ylipäänsä tilanteissa, joissa aikuisen huomio on muutamassa lapsessa koko ryhmän sijaan. Kahden työntekijän muodostamassa ryhmässä taas tällä suhdeluvulla lapsimäärä olisi huomattavan suuri; 26 lasta/kerho. Tällöin kerhotoiminnan idea pienestä määrästä lapsia harjoittelemassa yhdessä toimimista kotihoidon rinnalla ei toteutuisi. Käytännössä kerholapset tarvitsevat paljon apua ja tukea ryhmän jäseneksi kasvamisessa. Lisäksi ikäerojen vuoksi kerhon toimintaa on hyvä eriyttää ja lapsia jakaa mahdollisesti pienryhmiin heidän taitojensa ja kiinnostuksen kohteidensa mukaisesti, jolloin henkilökuntaa tarvitaan enemmän.

Ehdotus 1.8.2019 alkaen:

Sipoon avoimen varhaiskasvatuksen kerhoissa käytetään lähtökohtaisesti samaa mitoitusta kuin kokopäivälasten päiväkotiryhmissä. Varhaiskasvatuspäällikön päätöksellä yli kolmevuotiaiden lasten ja henkilöstön välinen suhdeluku voi olla myös 1/8. Henkilökunta koostuu varhaiskasvatuksen opettajista ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajista. Ryhmiä muodostetaan kunakin vuonna hakijoiden määrästä ja iästä riippuen ja tarvittava henkilöstömäärä arvioidaan viime kädessä käytännön tarpeiden näkökulmasta. Taasjärven kylätuvassa järjestettävälle kerhotoiminnalle ympäristöterveydenhuolto on määrittänyt ylärajan sallitulle lapsimäärälle, joka tulee myös huomioida kerhoryhmiä suunniteltaessa.

Muu toiminta

Sipoon avoin varhaiskasvatus voi järjestää kerhotoiminnan lisäksi myös muuta toimintaa kotihoidossa oleville lapsille. Tällaista toimintaa voi olla esimerkiksi parkkitoiminta 0-5 -vuotiaille lapsille, tapaamisaikoja avoimen varhaiskasvatuksen tiloissa lapsille ja heidän vanhemmilleen sekä erilaisia teemakerhoja lapsille. Toiminnan sisällön tulee kuitenkin aina ensisijaisesti palvella lapsen etua. Parkkitoiminnasta voidaan pyytää nykyistä asiakasmaksua 2e/krt.

Sivistysjohtajan ehdotus

Sivistysvaliokunta päättää, että 1.8.2019 alkaen Sipoon avoimessa varhaiskasvatuksessa:

1. Kerhopaikkaa haetaan toimintavuodeksi kerrallaan. Vuosittaisen hakuajan ulkopuolella hakeneille peruste valinnalle syntyy hakupäivämäärän perusteella eli aiemmin hakenut saa vapaana olevan paikan.
2. Avoimen varhaiskasvatuksen kerhot toimivat pääsääntöisesti kaksikielisinä. Kaikissa kerhoissa on henkilökuntaa kummastakin kieliryhmästä, jotta lapsilla on mahdollisuus käyttää omaa äidinkieltään hoito- ja kasvatushenkilöstön kanssa.
3. Kerhoaikojat ryhmitellään kunkin toimintakauden alussa sopiviksi viikonpäiviksi siten, että lapsille haetaan kerhopaikkaa tiettyihin, viikonpäiviin sidottuihin kerhoaikoihin

4. Asiakasmaksu peritään kahdesti lukuvuodessa, erikseen syyskaudelta ja kevätkaudelta.

Jos kerho on 1-2 kertaa viikossa, asiakasmaksu on 30e lukukaudessa ja jos kerhoa on 3-4 kertaa viikossa, asiakasmaksu on 60 e lukukaudessa.

5. Kerhotoimintaa järjestetään pääsääntöisesti 2-5 -vuotiaille lapsille. Lisäksi järjestetään mahdollisesti erikseen kerhotoimintaa 2-3 -vuotiaille. Kerhotoiminnan aloittaminen edellyttää vähintään 2 vuoden ikää, jolloin kerhon voi aloittaa seuraavan kuukauden alusta, kun lapsi on täyttänyt kaksi vuotta.

6. Sipoon avoimen varhaiskasvatuksen kerhoissa käytetään lähtökohtaisesti samaa mitoitusta kuin kokopäivälasten päiväkotiryhmissä. Varhaiskasvatuspäällikön päätöksellä henkilöstön ja yli kolmevuotiaiden lasten välinen suhdeluku voi olla myös 1/8. Henkilökunta koostuu varhaiskasvatuksen opettajista ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajista.

7. Sipoon avoin varhaiskasvatus voi järjestää kerhotoiminnan lisäksi myös muuta toimintaa kotihoidossa oleville lapsille ja heidän huoltajilleen. Toiminnan sisällön tulee kuitenkin aina ensisijaisesti palvella lapsen etua.

Bildningsdirektörens förslag

Bildningsutskottet beslutar om följande inom den öppna småbarnspedagogiken i Sibbo från och med 1.8.2019:

1. Plats i klubbverksamheten ansöks för ett år i taget. När platser tilldelas utanför den årliga ansökningstiden motiverar man valet med köprincip, dvs. en ledig plats tilldelas den vars ansökan har lämnats in först (ansökningens datum).

2. Klubbarna inom den öppna småbarnspedagogiken är i huvudsak tvåspråkiga. Varje klubb har både finsk- och svenskspråkig personal för att garantera att barnen har möjlighet att använda sitt modersmål när de kommunicerar med vård- och fostringspersonalen.

3. Klubbtiderna bestäms i början av respektive verksamhetsperiod och grupperas på lämpliga veckodagar, så att ansökningarna för barnens klubbtider inriktas på vissa veckodagar och tidpunkter.

4. Kundavgiften faktureras två gånger per läsår, skilt för hösttermin respektive vårtermin. Om klubben träffas 1-2 gånger i veckan är kundavgiften 30 euro per termin. Om klubben träffas 3-4 gånger är kundavgiften 60 euro per termin.

5. Klubbverksamheten riktas i huvudsak till barn mellan 2 och 5 år. Därtill är det möjligt att verksamhet ordnas skilt för 2–3-åringar. Barnet ska ha fyllt 2 år för att kunna börja i klubbverksamheten. Detta betyder att barnet kan börja i klubben månaden efter den månad i vilken barnet firar sin tvåårsdag.

6. Klubbarna inom den öppna småbarnspedagogiken i Sibbo kommun följer i princip samma dimensionering som används för att bestämma gruppstorlekarna inom heltidsdagvård i daghemmen. Genom beslut av chefen för småbarnspedagogik kan relationstalet mellan personalen och barn över 3 år även vara 1/8. Personalen består av lärare inom småbarnspedagogik och barnskötare inom småbarnspedagogik.

7. Den öppna småbarnspedagogiken i Sibbo kan utöver klubbverksamhet även ordna annan verksamhet som riktas till barn i hemvård och deras

vårdnadshavare. Verksamhetens innehåll ska dock alltid i första hand utgå från barnens behov.

Sivistysjohtajan muutettu ehdotus

Sivistysvaliokunta päättää, että 1.8.2019 alkaen Sipoon avoimessa varhaiskasvatuksessa:

1. Kerhopaikkaa haetaan aina huhtikuussa toimintavuodeksi kerrallaan. Vuosittaisen hakuajan ulkopuolella hakeneille peruste valinnalle syntyy hakupäivämäärän perusteella eli aiemmin hakenut saa vapaana olevan paikan.
2. Avoimen varhaiskasvatuksen kerhot toimivat pääsääntöisesti kaksikielisinä. Kaikissa kerhoissa on henkilökuntaa kummastakin kieliryhmästä, jotta lapsilla on mahdollisuus käyttää omaa äidinkieltään hoito- ja kasvatushenkilöstön kanssa.
3. Kerhoaikoja ryhmitellään kunkin toimintakauden alussa sopiviksi viikonpäiviksi siten, että lapsille haetaan kerhopaikkaa tiettyihin, viikonpäiviin sidottuihin kerhoaikoihin
4. Asiakasmaksu peritään kahdesti lukuvuodessa, erikseen syyskaudelta ja kevätkaudelta.
Jos kerho on 1-2 kertaa viikossa, asiakasmaksu on 30e lukukaudessa ja jos kerhoa on 3-4 kertaa viikossa, asiakasmaksu on 60 e lukukaudessa.
5. Kerhotoimintaa järjestetään pääsääntöisesti 2-5 -vuotiaille lapsille. Lisäksi järjestetään mahdollisesti erikseen kerhotoimintaa 2-3 -vuotiaille. Kerhotoiminnan aloittaminen edellyttää vähintään 2 vuoden ikää, jolloin kerhon voi aloittaa seuraavan kuukauden alusta, kun lapsi on täyttänyt kaksi vuotta.
6. Sipoon avoimen varhaiskasvatuksen kerhoissa käytetään lähtökohtaisesti samaa mitoitusta kuin kokopäivälasten päiväkotiryhmissä. Varhaiskasvatuspäällikön päätöksellä yli kolmevuotiaiden lasten ja henkilöstön välinen suhdeluku voi olla myös 1/8 ja poikkeustapauksissa lisäksi enintään kolme. Henkilökunta koostuu varhaiskasvatuksen opettajista ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajista.
7. Sipoon avoin varhaiskasvatus voi järjestää kerhotoiminnan lisäksi myös muuta toimintaa kotihoidossa oleville lapsille ja heidän huoltajilleen. Toiminnan sisällön tulee kuitenkin aina ensisijaisesti palvella lapsen etua.

Bildningsdirektörens ändrade förslag

Bildningsutskottet beslutar om följande inom den öppna småbarnspedagogiken i Sibbo från och med 1.8.2019:

1. Plats i klubbverksamheten ansöks alltid i april för ett år i taget. När platser tilldelas utanför den årliga ansökningstiden motiverar man valet med köprincip, dvs. en ledig plats tilldelas den vars ansökan har lämnats in först (ansökningens datum).
2. Klubbarna inom den öppna småbarnspedagogiken är i huvudsak tvåspråkiga. Varje klubb har både finsk- och svenskspråkig personal för att garantera att barnen har möjlighet att använda sitt modersmål när de kommunicerar med vård- och fostringspersonalen.
3. Klubbtiderna bestäms i början av respektive verksamhetsperiod och grupperas på lämpliga veckodagar, så att ansökningarna för

barnens klubbtider inriktas på vissa veckodagar och tidpunkter.

4. Kundavgiften faktureras två gånger per läsår, skilt för hösttermin respektive vårtermin.

Om klubben träffas 1-2 gånger i veckan är kundavgiften 30 euro per termin. Om klubben träffas 3-4 gånger är kundavgiften 60 euro per termin.

5. Klubbverksamheten riktas i huvudsak till barn mellan 2 och 5 år.

Därtill är det möjligt att verksamhet ordnas skilt för 2–3-åringar.

Barnet ska ha fyllt 2 år för att kunna börja i klubbverksamheten.

Detta betyder att barnet kan börja i klubben månaden efter den månad i vilken barnet firar sin tvåårsdag.

6. Klubbarna inom den öppna småbarnspedagogiken i Sibbo

kommun följer i princip samma dimensionering som används för att bestämma gruppstorlekarna inom heltidsdagvård i daghemmen.

Genom beslut av chefen för småbarnspedagogik kan relationstalet mellan personalen och barn över 3 år även vara 1/8 samt i specialfall max tre. Personalen består av lärare inom småbarnspedagogik och barnskötare inom småbarnspedagogik.

7. Den öppna småbarnspedagogiken i Sibbo kan utöver

klubbverksamhet även ordna annan verksamhet som riktas till barn i hemvård och deras vårdnadshavare. Verksamhetens innehåll ska dock alltid i första hand utgå från barnens behov.

Päätös

Sivistysvaliokunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän muutetun ehdotuksen.

Beslut

Bildningsutskottet godkände enhälligt föredragandens ändrade förslag.

Sivistysvaliokunta / Bildningsutskottet 19.04.2021 § 50

442/12.07.00.00/2021

Valmistelija / Beredare: Varhaiskasvatuspäällikkö / Chef för småbarnstjänster Mervi Keski-Oja, mervi.keski-oja(at)sipoo.fi

Taustaa

Sivistysvaliokunnassa hyväksyttiin 27.3.2019 (§30) linjaukset Sipoon avoimen varhaiskasvatuksen toimintaan, ja niiden päivittäminen tulee ajankohtaiseksi ennen uuden toimintakauden alkua.

Kunnassa alkoivat säästötoimet syksyllä 2020, ja Sipoon kunnan eri osastojen tuli tehdä ehdotuksia mahdollista säästötoimenpiteistä oman sektorinsa sisällä tasapainottamaan kunnan yleistä taloustilannetta. Näitä alustavia säästökohteita käsiteltiin myöhemmin osastojen valiokunnissa, kunnanhallituksessa sekä viimeisenä valtuustossa. Sipoon valtuusto päätti kokouksessaan 5.12.2020, että varhaiskasvatuspalveluiden tulee säästää vuonna 2021 avoimen varhaiskasvatuksen menoista vuositasona 25 %.

Tämän säästötarpeen vuoksi avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa on muutettava ja linjauksia tarkistettava.

Säästötarve kahden henkilön vuosipalkka

Avoimen varhaiskasvatuksen toimintakulut olivat vuoden 2020 tilinpäätöksessä yhteensä 310 000 euroa, joten 25 prosentin säästövelvoite on vuositasolla noin 80 000 euroa. Avoimen varhaiskasvatuksen toimintakuluista 74 % koostuu henkilöstömenoista ja 23 % kerhotilojen sisäisistä vuokrista ja 3 % toiminnan muista kuluista esim. virikemateriaaleista ja henkilökunnan koulutusmenoista.

Säästö saadaan yksinkertaisimmin henkilöstömenoista, kun vähennetään kahden työntekijän vuosipalkka. Keskimääräinen henkilöstömeno on ollut vuonna 2020 noin 38 000e/vuosi/henkilö sisältäen sekä lastenhoitajan että varhaiskasvatuksen opettajan tehtävässä toimivia työntekijöitä.

Käytännössä säästö saadaan, jos ollaan jatkamatta kahden määräaikaisen työntekijän työsuhdetta 4.6.2021 jälkeen, ja sopeutetaan kerhotuntien määrä henkilökunnan riittävyyteen. (Säästötoimenpiteiden vaikutus alkaa vasta 1.8.2021, koska kerhotoiminnan suunnittelu ja henkilökunnan resursointi on tehty aiemman taloussuunnittelun pohjalta.)

Suomalainen seurakunta mukaan järjestämään kerhotoimintaa

Kunnan säästötavoitteiden vuoksi tiedusteltiin kunnassa vaikuttavilta muilta toimijoilta mahdollisuutta järjestää Sipoossa kerhotoimintaa lapsille. Tällä haluttiin keventää kunnan taloudellista vastuuta kerhotoiminnan järjestämisestä sekä mahdollistaa riittävä kapasiteetti asiakkaiden käyttöön. Monissa kunnissa kerhotoimintaa järjestävät myös erilaiset yhdistykset, yritykset tai muut kolmannen sektorin toimijat.

Sipoon suomalainen seurakunta ilmaisi kiinnostuksensa kerhotoiminnan järjestämiseen. He ovat järjestämässä ensi syksynä kerhoja 3-5-vuotiaille lapsille sekä Söderkullassa että Nikkilässä muutamana päivänä viikossa. Muilla yksityisillä toimijoilla tai kolmannen sektorin tahoilla ei ollut tiedustelujen perusteella mahdollisuutta käynnistää tai lisätä nykyistä kerhotoimintaa. Suomalaisen seurakunnan järjestämän kerhotoiminnan käynnistäminen säilyttää kerhotuntien määrän Sipoossa vähintään nykyisellä tasolla, vaikka kunnan järjestämät kerhot vähenevät. Kunta tekee yhteistyötä Sipoon suomalaisen seurakunnan kanssa ja heidän kerhotoimintansa käynnistämisen tarkoitus on lisätä kerhopaikkoja niitä tarvitseville lapsille.

Säästötoimet vähentävät kerhoajoja ja poistavat parkkitoiminnan

Säästötoimenpiteiden kohdistuessa henkilöstömenoihin, joudutaan toimintaa supistamaan samassa suhteessa henkilöstöresurssin vähenemiseen. Kunnassa on mietitty yhdessä työntekijöiden kanssa erilaisia vaihtoehtoja, joilla voitaisiin säilyttää mahdollisimman paljon avoimen varhaiskasvatuksen tärkeitä tai paljon käytettyjä toimintoja, ja toisaalta supistaa vähemmän käytettyjä palveluita. Lisäksi priorisointia ohjaa näkemys kerhotoiminnasta laadukkaana varhaiskasvatuksen tarjoajana lapsille ja siten vaihtoehtona päiväkodin varhaiskasvatukselle.

Aamupäivän kerhoajat klo 9–12 ovat olleet selvästi kaikkein suosituin avoimen varhaiskasvatuksen järjestämä toiminto sekä Söderkullassa että Nikkilässä. Nikkilässä kerhoihin on ollut vielä Söderkullaa enemmän tulijoita, ja vapaita paikkoja on joutunut välillä jonottamaan. Iltapäivän

kerhoihin on ollut osallistujia, mutta niiden käyttö on ollut vähäisempää kuin aamupäiväkerhojen. Vähiten kävijöitä on ollut ns. parkkitoiminnassa, johon lapsen on voinut jättää muutamaksi tunniksi hoitoon asioilla käynnin ajaksi tai muusta syystä.

Näiden käyttäjähuomioiden ja varhaiskasvatuksen tarjoamisen näkökulmasta on päätetty säilyttää mahdollisimman paljon aamupäiväkerhoja. Säästötoimienpiteissä joudutaan miettimään asioita talouden näkökulmasta ja tässäkin tapauksessa tulee löytää optimaalinen suhde työntekijöiden työajan ja kerhoaikojen välille. On kallista henkilöstöressurssien käyttöä järjestää toimintaa pelkästään aamupäivisin.

Yhteistyössä henkilökunnan kanssa on räätälöity suunnitelma, jossa aamupäivän kerhoajat voidaan pitää ennallaan molemmissa toimipisteissä, mutta Söderkullassa vähennetään aamupäiväkerhojen lapsimäärää yhden työntekijän suhdeluvun verran (7 laskennallista lasta). Lisäksi molemmissa kerhopaikoissa järjestetään kahtena iltapäivänä viikossa, klo 13-16, teema-aiheinen kerho 3-5-vuotiaille lapsille. Perjantain parkkitoiminta lakkautetaan.

Etusija kunnalliseen kerhopaikkaan 3-5 -vuotiailla

Avointa varhaiskasvatustoimintaa järjestetään kotona olevien vanhempien lapsille. Se mahdollistaa lapselle osallistumisen laadukkaaseen varhaiskasvatukseen ja ikätovereiden kanssa toimimiseen myös kotihoidon aikana. Useissa tapauksissa se riittää kattamaan lapsen varhaiskasvatuksen tarpeen.

Aiemmin kerhotoimintaa järjestettiin Sipoossa pääosin vain 3–5-vuotiaille lapsille, mutta syksystä 2019 laajennettiin toimintaa huoltajien ja Sipoon lapsiperheiden sosiaalityön toivomuksesta 2–5-vuotiaille. Silloin sisarukset saattoivat osallistua ensimmäistä kertaa samaan kerhoon ikäerosta huolimatta. Tällöin otettiin huomioon myös avoimen varhaiskasvatuksen merkitys kotona lasta hoitavien vanhempien paikkana löytää sosiaalisia tukiverkostoja ja mahdollisesti saada säännöllinen hengähdystauko esim. vauvan hoitamiseen.

Avoimen varhaiskasvatuksen kerhotoimintaa on tarkoitus edelleenkin järjestää myös kaksivuotiaille lapsille, mutta painopistettä tullaan kohdentamaan enemmän 3–5-vuotiaisiin lapsiin

Kunnallisten kerhopaikkojen vähentyessä mahdollistetaan ensisijaisesti kaikkien 3–5-vuotiaiden lasten pääsy varhaiskasvatukseen piiriin. Heille myönnetään kaksi kerhopäivää viikossa. Nuoremmille, kaksi vuotta täyttäneille lapsille, tarjotaan yksi kerhopäivä viikossa, mikäli kerhoihin on enemmän tulijoita kuin on paikkoja. Tähän ratkaisuun päädyttiin myös siksi, että kaksivuotiaat vievät henkilöstöressurssia ryhmässä enemmän kuin yli 3-vuotiaat, ja palveluntarjonta olisi voinut supistua hyvin paljon, jos kaksivuotiaille myönnettäisiin vapaasti kerhoaikojaa.

Sipoon lapsiperheiden sosiaalityö voi alustavien suunnitelmien mukaan tulevaisuudessa toimia vahvemmin lapsiperheiden sosiaalisia tukiverkostoja vahvistavana kuntapalveluna, ja tarjota apua ja vertaistukea lasta kotona hoitaville vanhemmille. Suositut baby-treffit voisivat saada jatkotoimintaa tai lapsiperheiden sosiaalityö voi kehittää muuta toimintaa pienten lasten huoltajille ja lapsille.

Lasten määrä nykyisessä kunnallisessa avoimen varhaiskasvatuksen kerhotoiminnassa

Sipoossa kerhotoimintaan osallistui v. 2020 noin 60 lasta viikoittain. Näistä lapsista suurin osa oli 2–3-vuotiaita, ja vähiten oli 5-vuotiaita. Söderkullan aamupäivän kerhoissa on ollut noin 25 lasta neljän kerhopäivän aikana ja Nikkilässä sama luku on noin 35 lasta jakautuneena viikon eri kerhopäiville. Iltapäivisin on ollut kummassakin toimipaikassa vaihtelevasti 10–15 lasta. Parkkitoiminnan käyttö on ollut erityisesti korona-aikana hyvin vaihtelevaa, vain muutama lapsi tai ollenkaan lapsia.

Muutostarpeet aiemmin asetettuihin linjauksiin

Pääosin aiemmin tehdyt linjaukset ovat edelleen käyttökelpoisia. Käytännössä vain kahteen linjaukseen tulee tehdä muutoksia, ja muut linjaukset voivat pysyvät ennallaan.

Suurin tarve muutokselle on ensimmäisessä linjauksessa, jossa määritellään hakeminen avoimen varhaiskasvatuksen toimintaan ja kerrotaan peruste valinnalle. Kerhopaikkojen vähentyessä joudutaan miettimään priorisointisäännöt valinnoille, jotta kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti ja oikeudenmukaisesti. Lisäksi toimintakauden alussa rajoitetaan yhdelle lapselle myönnettävien kerhopaikkojen määrää, jotta kaikille lapsille riittäisi kerhopaikkoja.

Linjaukseen numero 1. lisätään a ja b alakohdat.

Linjaus numero 1:

”Kerhopaikkaa haetaan aina huhtikuussa toimintavuodeksi kerrallaan. Vuosittaisen hakuajan ulkopuolella hakeneille peruste valinnalle syntyy hakupäivämäärän perusteella eli aiemmin hakenut saa paikan.”

a) Toimintakauden alussa rajoitetaan kerhopäivien määrää. Kaikille 3-5-vuotiaille myönnetään 2 pv/vko ja 2-vuotiaille 1 pv/vko. Jos kerhopaikkoja jää vapaaksi, niitä voidaan myöntää lisää hakemuksen perusteella.

b) Jos 3–5-vuotiaalla hakuajan ulkopuolella hakeneella lapsella ei ole lainkaan kerhopaikkaa kunnassa, hän menee jonossa 2-vuotiaiden edelle.

Linjaus numero 7 poistetaan:

”Sipoon avoin varhaiskasvatus voi järjestää kerhotoiminnan lisäksi myös muuta toimintaa kotihoidossa oleville lapsille ja heidän huoltajilleen. Toiminnan sisällön tulee kuitenkin aina ensisijaisesti palvella lapsen etua.”

Avoin varhaiskasvatus järjestää toistaiseksi vain kerhotoimintaa ja tämä linjaus poistetaan kokonaan.

Esittelijä / Föredragande Sivistysjohtaja / Bildningsdirektör Pietinen Jukka

Ehdotus / Förslag Sivistysvaliokunta päättää, että 1.8.2021 alkaen Sipoon avoimessa varhaiskasvatuksessa:

1. Kerhopaikkaa haetaan aina huhtikuussa toimintavuodeksi kerrallaan. Vuosittaisen hakuajan ulkopuolella hakeneille peruste valinnalle syntyy hakupäivämäärän perusteella eli aiemmin hakenut saa paikan.
a) Toimintakauden alussa rajoitetaan kerhopäivien määrää. Kaikille 3-5-vuotiaille myönnetään 2 pv/vko ja 2-vuotiaille 1 pv/vko. Jos kerhopaikkoja jää vapaaksi, niitä voidaan myöntää lisää hakemuksen perusteella.

b) Jos 3–5-vuotiaalla hakuajan ulkopuolella hakeneella lapsella ei ole lainkaan kerhopaikkaa kunnassa, hän menee jonossa 2-vuotiaiden edelle.

2. Avoimen varhaiskasvatuksen kerhot toimivat pääsääntöisesti kaksikielisinä. Kaikissa kerhoissa on henkilökuntaa kummastakin kieliryhmästä, jotta lapsilla on mahdollisuus käyttää omaa äidinkieltään hoito- ja kasvatushenkilöstön kanssa.

3. Kerhoaikoja ryhmitellään kunkin toimintakauden alussa sopiviksi viikonpäiviksi siten, että lapsille haetaan kerhopaikkaa tiettyihin, viikonpäiviin sidottuihin kerhoaikoihin.

4. Asiaksmaksu peritään kahdesti lukuvuodessa, erikseen syyskaudelta ja kevätkaudelta.

Jos kerho on 1-2 kertaa viikossa, asiakasmaksu on 30e lukukaudessa ja jos kerhoa on 3-4 kertaa viikossa, asiakasmaksu on 60 e lukukaudessa.

5. Kerhotoimintaa järjestetään pääsääntöisesti 2-5 -vuotiaille lapsille. Lisäksi järjestetään mahdollisesti erikseen kerhotoimintaa 2-3 -vuotiaille. Kerhotoiminnan aloittaminen edellyttää vähintään 2 vuoden ikää, jolloin kerhon voi aloittaa seuraavan kuukauden alusta, kun lapsi on täyttänyt kaksi vuotta.

6. Sipoon avoimen varhaiskasvatuksen kerhoissa käytetään lähtökohtaisesti samaa mitoitusta kuin kokopäivälästen päiväkotiryhmissä. Varhaiskasvatuspäällikön päätöksellä yli kolmevuotiaiden lasten ja henkilöstön välinen suhdeluku voi olla myös 1/8 ja poikkeustapauksissa lisäksi enintään kolme. Henkilökunta koostuu varhaiskasvatuksen opettajista ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajista.

Bildningsutskottet beslutar om följande inom den öppna småbarnspedagogiken i Sibbo från och med 1.8.2021:

1. Plats i klubbverksamheten ansöks alltid i april för ett år i taget. När platser beviljas utanför den årliga ansökningstiden motiverar man valet med köprincip, dvs. en ledig plats tilldelas den vars ansökan har lämnats in först (ansökningens datum)

a) I början av verksamhetsperioden begränsas antalet klubb dagar. Alla 3-5-åringar beviljas 2 dagar/vecka och alla 2-åringar 1 dag/vecka. Om det därtill finns ytterligare lediga klubbplatser kan dessa beviljas enligt ansökan.

b) Om en 3-5-åring som ansökt om klubbplats ytterom den angivna ansökningstiden inte har någon tidigare klubbplats i kommunen, går hen förbi 2-åringarna i kön.

2. Klubbarna inom den öppna småbarnspedagogiken är i huvudsak tvåspråkiga. Varje klubb har både finsk- och svenskspråkig personal för att garantera att barnen har möjlighet att använda sitt modersmål när de kommunicerar med vård- och fostringspersonalen.

3. Klubbtiderna bestäms i början av respektive verksamhetsperiod och grupperas på lämpliga veckodagar, så att ansökningarna för barnens klubbtider inriktas på vissa veckodagar och tidpunkter.

4. Kundavgiften faktureras två gånger per läsår, skilt för hösttermin respektive vårtermin.

Om klubben träffas 1-2 gånger i veckan är kundavgiften 30 euro per

termin.

Om klubben träffas 3-4 gånger är kundavgiften 60 euro per termin.

5. Klubbverksamheten riktas i huvudsak till barn mellan 2 och 5 år. Barnet ska ha fyllt 2 år för att kunna börja i klubbverksamheten. Detta betyder att barnet kan börja i klubben månaden efter den månad i vilken barnet firar sin tvåårsdag.

6. Klubbarna inom den öppna småbarnspedagogiken i Sibbo kommun följer i princip samma dimensionering som används för att bestämma gruppstorlekarna inom heltidsdagvård i daghemmen. Genom beslut av chefen för småbarnspedagogik kan relationstalet mellan personalen och barn över 3 år även vara 1/8 samt i specialfall max tre. Personalen består av lärare inom småbarnspedagogik och barnskötare inom småbarnspedagogik.

Käsittely / Behandling

Päätös / Beslut

Sivistysvaliokunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Bildningsutskottet godkände föredragandens förslag.